

Trinaesto savjetovanje pravnika **Vlasništvo – obveze – postupak**

29. – 31. ožujka 2007., Poreč, Hrvatska

U organizaciji Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, u Poreču je od 29. do 31. ožujka 2007. održano *Trinaesto savjetovanje pravnika*: »Vlasništvo – obveze – postupak«. To savjetovanje tradiciju vuče još od 1994., kad je Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci u Opatiji održao prvo savjetovanje posvećeno građanskopravnoj tematici, uže orijentirano na pitanja zaštite vjerovnika. Cilj tih, tradicionalnih savjetovanja Pravnoga fakulteta jest upoznati hrvatsku znanstvenu i stručnu javnost s aktualnim pitanjima zakonodavstva i pravne prakse te na okruglim stolovima raspraviti o otvorenim pitanjima. Savjetovanje je usmjereno na tumačenje prava i kritičku ocjenu zakonskih rješenja te se obraća pravnicima koji primjenjuju pravo, ali i onima koji sudjeluju u stvaranju pravnih normi.

Iako je Savjetovanje prvenstveno orijentirano na teme građanskog i trgovačkog prava te građanskih sudskih postupaka, zahvaljujući pitanjima i interesu samih sudionika, ove je godine u programu Savjetovanja više pozornosti posvećeno i upravnom pravu, konkretno nekim aktualnim pitanjima uređenja upravnog postupka *de lege lata* i *de lege ferenda*. Ovogodišnje Savjetovanje može se pohvaliti iznimno velikim brojem predavača, štoviše najvećim do sada. Svoje je radove kroz petnaestminutna izlaganja predstavilo čak 28 eminentnih stručnjaka iz pravne znanosti i prakse.

Savjetovanje je pozdravnom riječju otvorio dekan Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci prof. dr. sc. Miomir Matulović. Program Savjetovanja vodio je i iznimno uspješno moderirao prof. dr. sc. Aldo Radolović, ujedno i predsjednik programskog odbora Savjetovanja. Savjetovanje je okupilo mnoge pravne stručnjake različitih profila zanimanja, suce, odvjetnike, pravnike u gospodarstvu, državne, lokalne i druge javne službenike, iz Hrvatske i inozemstva.

Program Savjetovanja odvijao se tri dana. Prvog dana, usmjerenog isključivo na predstavljanje aktualnih tema materijalnog građanskog prava, program je bio podijeljen u tri dijela. Prvi dio obradio je teme vezane uz stvarno pravo. Uvodne napomene već je prema višegodišnje ustaljenom običaju dao prof. dr. sc. Petar Simonetti, ujedno i voditelj Savjetovanja. Uslijedilo je vrlo praktičnopravno izlaganje od interesa za sve građane Hrvatske, jer je o postojećim novinama u građanskom pravu odnosno prijedlozima za izmjenu određenih zakona, posebice *Zakona o parničnom postupku*, *Ovršnog zakona* i *Zakona o općem upravnom postupku* govorio Boris Koketi, dipl. iur., pomoćnik ministrice pravosuđa. Slijedila su razmatranja prof. dr. sc. Petra Simonettija o još uvijek u Hrvatskoj aktualnoj temi: nekim specifičnim osnovama prelaska nekretnina u društveno vlasništvo protekom vremena i o restituciji i pretvorbi prava na tim nekretninama. Zatim je mr. sc. Jasna Brežanski, sutkinja Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kroz sudsku praksu analizirala pravni institut izvlaštenja, koji u zadnje vrijeme, zahvaljujući cestogradnji i drugim investicijama od općeg društvenog interesa, sve više dobiva na značenju. Mr. sc. Gabrijela Mihelčić s Pravnog fakulteta u Rijeci elaborirala je prisilno sudsko založnopravno osiguranje tražbine na nekretnini upozoravajući poglavito na značenje izvansudskog namirenja *de lege ferenda*, dok je Desanka Sarvan, dipl. iur., pročelnica Upravnog odjela za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Istarske županije, izložila mogućnosti pretvorbe komunalnih poduzeća te problem teorijski ali i praktično uvijek spornog vlasništva objekata i uređaja komunalne infrastrukture. Konačno, doc. dr. sc. Nataša Žunić Kovačević, s Pravnog fakulteta u Rijeci, govorila je o vrlo aktualnom pitanju poreznog prava, koje posebne implikacije ima i na jedinice lokalne samouprave, trebaju li nam promjene u nekim aspektima oporezivanja nepokretne imovine te izložila argumentaciju u prilog afirmativnom odgovoru na to pitanje.

Drugi dio Savjetovanja bio je ponajprije usmjeren na teme iz obveznog prava. Otvorio ga je prof. dr. sc. Aldo Radolović, predsjednik Županijskog suda u Puli i profesor na Pravnom fakultetu u Rijeci, s vrlo aktualnom temom o odnosu prava osobnosti i medijskog prava. Uslijedilo je izlaganje prof. dr. sc. Silvije Petrić s Pravnog fakulteta u Splitu o pravnoj regulativi izmjene ili raskida ugovora zbog promijenjenih okolnosti prema novom *Zakonu o obveznim odnosima*. Upozorila je na izvjesne nepreciznosti sadržane u aktualnom zakonskom uređenju i predložila neka rješenja. Prof. dr. sc. Zvonimir Slakoper s Pravnog fakulteta u Rijeci govorio je o u praksi nerijetkoj odgovornosti za pravne nedostatke, osvrnuo se na uređenje tog pitanja u hrvatskom *Zakonu o obveznim odnosima* te u zakonodavstvima

nekih usporednih pravnih poredaka. Dr. sc. Marko Bevanda s Pravnog fakulteta u Mostaru pozornost je posvetio odgovornosti za štetu izazvanu neispravnim proizvodom u hrvatskom i bosanskohercegovačkom pravu, kao jednom od važnih pitanja obveznog prava. Mr. sc. Srđan Šimac, predsjednik Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, analizirao je nevaljanost pojedinih odredbi općih uvjeta iz ugovora o kasko osiguranju motornog vozila, tj. pokušao je odgovoriti na pitanje smije li nemogućnost predodjenja prometne dozvole ukradenog vozila biti zapreka za isplatu osigurnine. Taj dio Savjetovanja zaključen je još jednim pravnim pitanjem vezanim uz automobilski promet, odnosno izlaganjem mr. sc. Lorisa Belanića s Pravnog fakulteta u Rijeci na temu trećih osoba u osiguranju od automobilske odgovornosti.

U trećem dijelu Savjetovanja analizirane su različite pravne teme. Prof. dr. sc. Marinko Đ. Učur s Pravnog fakulteta u Rijeci govorio je o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu u projektu reforme zdravstva i istoimenom zakonu. Prof. dr. sc. Nada Bodiroga Vukobrat i mr. sc. Sandra Laleta s Pravnog fakulteta u Rijeci nastavile su s temom iz radnoga prava o posebnostima kolektivnog pregovaranja u europskome i hrvatskom pravu. Prof. dr. sc. Edita Čulinović Herc s Pravnog fakulteta u Rijeci pozornost je usmjerila na investicijske fondove koji ulažu u nekretnine prema *Zakonu o investicijskim fondovima*, danas jednom od čestih modela ulaganja i štednje građana, te je istaknula prednosti i nedostatke takve vrste ulaganja. Dr. sc. Maja Bukovac Puvača s Pravnog fakulteta u Rijeci govorila je o trendovima proširenja kruga osoba s pravom na novčanu naknadu kao obliku popravljivanja neimovinske štete u slučaju smrti bliske osobe u poredbenom i našem pravu te je predložila proširenje kruga tih osoba općom odredbom *Zakona o obveznim odnosima*. Dr. sc. Dionis Jurić s Pravnog fakulteta u Rijeci pozornost je usmjerio na prava manjinskih dioničara na podnošenje tužbe u ime dioničkog društva protiv članova uprave i nadzornog odbora. Mr. sc. Katerina Dulčić s Pravnog fakulteta u Rijeci analizirala je oblike štete od računalnih virusa i odgovornost za tu štetu, kao vrlo atraktivno pitanje u današnjem svijetu računalne tehnologije koje valja u najkraće vrijeme pravo regulirati. Dragan Zlatović, dipl. iur., ravnatelj Šibenskog kazališta, pozabavio se problematikom posebne zaštite dobro poznatih i čuvenih žigova te je, na kraju, Jelena Uzelac, dipl. iur., s Ličkog veleučilišta *Nikola Tesla* govorila o, u praksi uvijek spornom i aktualnom, postupku uredjenja međa.

Drugog dana Savjetovanja održani su okrugli stolovi na dvije teme. Okrugli stol *Vlasništvo i druga stvarna prava* vodio je prof. dr. sc. Petar Simonetti. Raspravljalo se o stvarnopravnim temama, odgovaralo na broja pitanja

koja iz režima stvarnopravnog uređenja proizlaze u praksi te naznačile smjernice budućih izmjena i usklađenja postojećeg hrvatskog stvarnopravnog režima s pravnim režimom europskih integracija. U isto je vrijeme okrugli stol *Obveze* vodio prof. dr. sc. Aldo Radolović. Tu se raspravljalo o temama iz obveznog prava, s naglaskom na najaktualnija pitanja proizišla nakon stupanja na snagu *Zakona o obveznim odnosima*, poglavito na pitanje neimovinske štete definirane kao povrede prava osobnosti. Isti je dan za sve sudionike organiziran izlet katamaranom u Veneciju.

Posljednji dan Savjetovanja posvećen je temi građanskih i upravnih postupaka. Otvorio ga je prof. dr. sc. Mihajlo Dika s Pravnog fakulteta u Zagrebu. Govorio je o objektivnim granicama pravomoćnosti, kao najvažnijoj pretpostavci za ostvarivanje prava građana, ali i zaprekama za ponovno interveniranje u već pravomoćno okončani postupak. Uslijedilo je izlaganje prof. dr. sc. Jozе Čizmića s Pravnog fakulteta u Splitu posvećeno mogućnosti preinake tužbe i problemima koji se u svezi s tim institutom pojavljuju u praksi. Doc. dr. sc. Eduard Kunštek s Pravnog fakulteta u Rijeci raščlanio je pretpostavke za izdavanje potvrde o europskom ovršnom nalogu, s kojim će se i Hrvatska integriranjem europskog prava u hrvatski pozitivnopravni sustav u skoroj budućnosti susresti. Zatim je doc. dr. sc. Jasnica Garašić s Pravnog fakulteta u Zagrebu govorila o završnoj diobi u stečajnom postupku, a ciklus predavanja posvećenih građanskim postupcima zaključila je mr. sc. Aleksandra Maganić s Pravnog fakulteta u Osijeku temom procesnopravnog uređenja odnosa etažnih vlasnika, kao vrlo aktualnom problemu u kontekstu posljednje novele *Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*.

Ciklus predavanja posvećenih upravnim postupcima započeo je izlaganjem doc. dr. sc. Darija Đerde s Pravnog fakulteta u Rijeci. Osvrnuo se na neka otvorena pitanja upravnog postupka u Hrvatskoj, koja danas nerijetko izazivaju dileme, kako za tijela i osobe koje moraju postupati po pravilima upravnih postupaka tako i za stranke u tim postupcima. Uslijedilo je izlaganje mr. sc. Zorana Pičuljana, zamjenika državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za upravu, posvećeno osnovnim pravcima modernizacije hrvatskog *Zakona o općem upravnom postupku*, koji bi trebao riješiti većinu dvojbi i spornih situacija koje su danas učestale, ali i prilagoditi postupanje tijela državne uprave i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima europskim standardima upravnog postupanja. Ciklus izlaganja zaključio je Wolfgang Rusch, voditelj jednog od projekata u okviru programa CARDS 2003, analizom upravnih ugovora, kao pravnog instituta koji u hrvatskoj praksi postoji već 15 godina, iako ga hrvatsko zakonodavstvo kao takvog

ne prepoznaje. Međutim, ta će se vrsta ugovora regulirati u hrvatskom pravu donošenjem novoga *Zakona o općem upravnom postupku*.

Usljedio je okrugli stol na temu *Gradanski i upravni postupci* koji je vodio prof. dr. sc. Aldo Radolović. Osobita pozornost posvetila se upravnom ugovoru, kao novom institutu u pravnom poretku Republike Hrvatske, te su se istaknule mnoge prednosti, ali se i upozorilo na eventualne dvojbe koje će taj institut, imajući u vidu postojeći režim, implicirati. Brojna pitanja pokrenula su i raspravu o nekim novim, ali i starim rješenjima u *Zakonu o općem upravnom postupku*, razjašnjene su neke dvojbe, a u živoj i dinamičnoj raspravi sudionici su iznijeli mnogobrojne primjere iz prakse i probleme s kojima se susreću, o čemu će svakako trebati voditi računa u novoj redakciji *Zakona*.

Savjetovanje je svojim sažetkom zaključio prof. dr. sc. Petar Simonetti.

Može se ustvrditi da je Savjetovanje upozorilo na neka aktualna pravna pitanja u hrvatskom zakonodavstvu, ali i u praktičnom radu sudova i drugih držanih tijela te ponudilo sudionicima argumentaciju i odgovore na njih. Posebna je vrijednost savjetovanja u sveobuhvatnom i komparativnom pristupu aktualnim temama, a to, ima li se na umu izvjesnost buduće integracije pozitivnopravnog sustava Republike Hrvatske u europski pravni sustav, izloženom daje posebno značenje i kvalitetu. Izlaganja su popraćena člancima sadržanim u opsežnom *Zborniku Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, vol. 28, br. 1 iz 2007. (kojih 900 str.), znanstvenom časopisu s međunarodnom recenzijom, čime Savjetovanje, kao i ona prethodnih godina, postaje dostupno osobama zainteresiranim za neku od obrađenih tema i nakon njegova završetka.

Dario Đerđa*

Gabrijela Mihelčić**

* Dr. sc. Dario Đerđa, docent na Katedri za upravno pravo i upravu Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci (assistant professor at the Chair of Administrative Law and Public Administration, Rijeka University, Croatia)

** Mr. sc. Gabrijela Mihelčić, asistentica na Katedri za gradansko pravo Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci (assistant at the Chair of Civil Law, Faculty of Law, Rijeka University, Croatia)